

HASŁO ŁÓDZKIE

REDAKTOR NACZELNY: ADAM WILSKI

REDAKCJA i ADMINISTRACJA, Łódź, Piotrkowska Nr. 15
Telefony: Redakcja 1-81-06, Administracja 1-63-66

CENA 20 GROSZY

Redaktor naczelny przyjmuje codziennie od godziny 6-7 wieczorem
Sekretariat czynny od godz. 12-1 w poł. i od 6-7 wiecz.

MOWA PREM JERA SŁAWKA

Szeft nowego Rządu na zebraniu klubu B.B.W.R. zapowiedział

bliski kres współżycia z obecnym Sejmem

PULKOWNIK SŁAWEK POZOŚTAŁ NADAŁ PREZESEM KLUBU B.B.W.R.

Zastępcą prezesa wybrano dra Kazimierza Switalskiego

WARSZAWA, 1.4. Dziś odbyło się posiedzenie klubu BBWR., na którym dotychczasowy jego prezes pos. Walery Sławek wygłosił następujące przemówienie:

Szanowni Panowie! Po dwóch latach wspólnej pracy, możemy podsumować niektóre z osiągniętych wyników.

Jest to wskazane chociażby dlatego, że ZNAJDUJEMY SIĘ u KRYSU WSPÓLNYM z OBECNYM SEJMEM.

Przedstawiam kolegom nastroje z czasów wyborów z 28 roku.

Rozbieżność kierunków myślenia politycznego była niekiedy tak wielka, iż zdawało się, że JEST NIEMAL NIE DO OSIĄGNIĘCIA CEL ZJEDNOCZENIA PANSTWOWO MYŚLĄCYCH LUDZI o ODMIENNYCH POGLĄDACH.

Może nie unienicestwiliśmy wewnętrznych rozbieżności, dając w ten sposób naszym przeciwnikom politycznym zbyt dużo nadziei, że blok rozpada się w walczące pomiędzy sobą grupy i przestaje być siłą, ale okazało się, że TO, CO NAS ODRÓŻNIA OD PARTIJ POLITYCZNYCH, BYŁO ZNACZNIE GŁĘBSZE, NIŻ WEWNĘTRZNE ROZBIEŻNOŚCI u NAS.

Trzeba by każdy obywatel rozumiał, rosta prawdę, iż ciężary, ponoszone przez niego, służą nie dla czego innego, jak dla zaspokojenia jego własnej potrzeby.

My nacelni świadkowie tego, co się działo w Sejmie, mamy przez to wielkie prawo i obowiązek odwołania się do woli narodu w przyszłych wyborach, powiedzieć publicznie jakie są partje i jaka jest ich rola.

GENEZA WNIOSKU O WOTUM NIEUFNOŚCI DLA MINISTRA PRYSTORA i DLA MINISTRA CZERWINSKIEGO BYŁ CZYSTY INTERES PARTIJNY.

Nikt absolutnie w kraju, nie wyłączając opozycji, nie spodziewał się, by tak zapowiadana likwidacja systemu pomajowego mogła być wbrew interesowi państwa przeprowadzona istotnie.

Zakończenie przesilenia utrwaliło to, że idee, KTÓRE STAŁY SIĘ POCZĄTKIEM PRZEWRÓTU MAJOWEGO, SĄ NADAŁ OBOWIĄZUJĄCE.

Jeśli to przesilenie mogło być załatwione pomyślnie, to zasługę pod tym względem posiada klub BBWR. Dla poprawy obyczajów sejmowych trzeba podnieść poziom odpowiedzialności poselskiej, to zaś daje się osiągnąć na drodze zrehabilitowania się nieodpowiedzialności. Jeśli jako klub i jako zespół ludzi — ten cel postanowiliśmy sobie, obok dążenia do naprawy konstytucji, to sami będziemy oglądać, jak zamiary przekuwają się na rzeczywistość.

Dość często odwoływałem się do zaufania panów kolegów do mnie i zaufania te uzyskiwałem.

Pozwolę sobie dziś wyrazić moją za to istotną i głęboką wdzięczność i jednocześnie pragnę podkreślić, że w warunkach niesłychanie denerwujących panowie umieli zachować spokój i solidarność pracy.

Przemówienie p. prezesa Sławka przyjęto oklaskami, poczem p. Sławek zako-

munikował, że wobec objęcia przezeń prezesury rządu jest zmuszony zrzec się prezesury klubu B. B. W. R. Nad oświadczeniem p. Sławka wywiązała się dłuższa dyskusja, poczem przyjęta została następująca uchwała:

„KLUB PARLAMENTARNY B. B. W. R. WYRAZA NAJGORETSZE PODZIĘKOWANIE PANU PREZESOWI SŁAWKOWI ZA DOTYCHCZASOWĄ OFIARNĄ i OWCONĄ DZIAŁALNOŚĆ i NIE PRZYJMU-

JE DO WIADOMOŚCI JEJEGO REZYGNACJI, APELUJĄC DO NIEGO, ABY FUNKCJE PREZESA NADAŁ PEŁNIE”.

Równocześnie uchwalono prosić dra Kazimierza Switalskiego o objęcie naczelnego kierownictwa organizacją BBWR.

Dziś o godz. 8-ej wiecz. w salonach hotelu Angielskiego Klub Parlamentarny BBWR wydał bankiet na cześć swego prezesa pulk. Sławka.

PARTYJNICTWO SEJMOWE PRZE DO WALKI z RZĄDEM

Kluby opozycyjne chcą zwołać Sejm na 1-go maja

Koresp. „Hasła“ telefonuje z Warszawy: Wbrew przewidywaniom zaniknięcie sesji sejmowej nie wniosło do życia politycznego uspokojenia i odprężenia.

Z całym rozpędem furji politycznej, którą opozycja zradzała w ciągu ostatnich paru miesięcy, przystępuje obecnie do dalszej gry. Na ziość p. premierowi Sław-

kowi, a za parawanem rzeczowych względów, jak ratyfikacje traktatów międzynarodowych, kluby opozycyjne wystąpić mają z żądaniem zwołania sesji nadzwyczajnej.

Konstytucja w art. 25 stanowi, że Prezydent Rzeczypospolitej winien jest zwołać Sejm na sesję nadzwyczajną na żądanie jednej trzeciej ogółu posłów w ciągu dwu tygodni.

W ten sposób żądanie takie wymaga zaledwie 148 podpisów, aby się stało żądaniem wiążącym p. Prezydenta.

Rząd wprowadzić, jak to już doświadczenie wskazuje, ma jedną drogę formalną w razie, gdy jest przeciwny zwołaniu nadzwyczajnej sesji Sejmu: może sesję natychmiast po otwarciu zamknąć, nie mówiąc już o rozwiązaniu Sejmu. Wprowadzić zacierzawieni panowie posłowie wyobrażają sobie że po zamknięciu sesji, pójsć może żądanie dalsze z podpisami i tak w nieskończoność.

— Nie uzyskamy wprowadzić tą drogą — mówią zaperzeni — możliwości obradowania, lecz rozwinie my sztandar walki Sejmu z Rządem.

Nad tą sprawą obradowały wczoraj Stronnictwo Chłopskie, „Wyzwolenie”, „Piast”.

W ciągu narad prowadzonych między przywódcami Centrolewu zdecydowano wystosować żądanie zwołania sesji nadzwyczajnej w dniu 15 kwietnia z terminem posiedzenia na 1 maja.

Żądanie to będzie przypuszczalnie poparte przez wszystkie kluby Centrolewu oraz Klub Narodowy.

Pewne trudności zaznaczają się jedynie w Stronnictwie Chłopskim, gdzie podobnie, jak i przy sprawie ministra Prystora, dość silna grupa sprzeciwia się przyspieszeniu rozgrywki bezpośrednio Stronnictwa Chłopskiego.

Awantury w Reichstagu

Wrocie okrzyki komunistów pod adresem kanclerza

BERLIN, 1.4. Oczekiwane z wielkim napięciem uwagi posiedzenie Reichstagu, na którym kanclerz Brüning zioży deklarację programową rządu, rozpoczęło się dziś o godz. 4 popoł. Wchodzącego kanclerza komunistki powitali okrzykami: „Gabinet bloku wyzyskiwaczy”.

Wstępującego na trybunę kanclerza powitano okrzykami „Kanclerz głodu i nędzy”.

Deklaracja rządu zaznacza, że nowy rząd będzie bronił aktywnie interesów Niemiec i rozwoju dotychczasowej linii

polityki Niemiec w zakresie spraw zagranicznych.

Przechodzą do polityki wewnętrznej kanclerz podkreślił, że rząd uważa za konieczne zwalczanie prądów radykalnych. W sprawie polityki finansowej rząd stoi na stanowisku zajętem przez ministra Moldenhauera.

BERLIN, 1.4. Frakcja socjal-demokratyczna postanowiła dziś zgłosić wniosek o wotum nieufności dla rządu kanclerza Brüninga. (PAT)

Bitwa nad granicą

W zatargu bułgarsko-rumuńskim raniono 10 osób, a 2 zabito

SOFIA 1.4. W wiosce Bogdanowo, położonej w Dobrudży w odległości 5 km. od granicy bułgarsko-rumuńskiej, doszło do krwawego starcia pomiędzy kolonistami rumuńskimi, a ludnością tryliczą. Spór miał powstać z powodu zajęcia pastwiska przez kolonistów rumuńskich mimo skarg ludności bułgarskiej, która upoważniła wreszcie specjalną delegację do powiadomienia prefekta w Dobrudży o nieporozu-

mieniu. Powróciwszy od prefekta, delegaci zwołali zebranie w celu powiadomienia ludności o wyniku rozmowy. Kolonisci rumuńscy napadli jednak na zebranie, przyczem doszło do starcia, w czasie którego dwie osoby z pośród bułgarów zostały zabite. Pozatem 10 osób miało odnieść ciężkie rany i zostało przewiezionych do szpitala w Dobricz. (PAT)

CHINY NA WULKANIE

NOVA WOJNA DOMOWA WIŚI W POWIETRZU

PIERWSZE POTYCZKI JUŻ SIĘ ROZPOCZĘŁY

MOSKWA 1, 4. „Izwestja” podają, iż En-Si-Szan odmówił podporządkowania się decyzji rządu nankińskiego o pozbawieniu go godności zastępcy głównodowodzącego armii chińskiej i o opuszczeniu przezeń granic Chin. W Pejpinie — nowa nazwa stolicy Chin, Pekinu — odbyła się narada, w której wyniku En-Szin-Szana proklamowano głównodowodzącym chińskiej armii, występującej przeciwko Czang-Kaj-Szekowi. Zastępcą En-Si-Szana na tem stanowisku mianowano znanego „chrześcijańskiego” generała Fenga. Pismo sowieckie utrzymuje, iż En-Si-Szan i Feng zamierzają rozpocząć działania wojenne przeciwko Szan-Kaj-Szekowi i rządowi nankińskiemu. Równocześnie zamierza En-Si-Szan przemianować Pejpin, co

w przekładzie znaczy „Pokój Północy” na Pekin, co oznacza „Stolica Północy”. Stanowisko rządu mukdeńskiego wobec tych nowych wydarzeń, które stwarzają podstawę do ponownego wybuchu wojny domowej w Chinach, nie jest wyraźnie określone. W Mukdenie odbywają się pod przewodnictwem marszałka Czang-Suj-Lana narady, których wynik zadecyduje o stanowisku władz mukdeńskich wobec zarządu En-Si-Szana z Czang-Kaj-Szekiem.

LONDYN 1, 4. Według doniesień z Szanghaju, doszło do pierwszego starcia pomiędzy wojskami rządu nankińskiego a powstańcami. Wojska prowincji Szanhsi w liczbie 15,000 ludzi wkroczyły w sobotę do Szantungu, zmuszając wojska rządowe do odwrotu. Wojska prowincji Szanhsi otrzymały tymczasem nowe posiłki. Lada dzień oczekiwane jest rozpoczęcie wielkiej ofensywy przeciwko wojskom wiernym rządowi nankińskiemu.

Gabinet pułkownika Sławka

Ilustracja powyższa przedstawia gabinet p. pułkownika Sławka.

Od lewej strony siedzą: min. Jozewski (Sprawy Wewn.), min. Prystor (Praca i Op. Społ.), Marszałek Piłsudski (Sprawy Wojsk.), p. Prezydent Mościcki, premier Sławek, min. Matakiewicz (Praca), i Kühn (Komunikacja).

Od lewej stoją: min. Boerner (Poczta), min. Zaleski (Sprawy Zagr.) min. Czerwiński (Oświata), min. Kwiatkowski (Handel), min. Staniwicz (Reformy rolne), min. Car (Sprawiedliwość) min. Janta Połczyński (Rolnictwo), i min. Matuszewski (Skarb).

MANEWRY floty niemieckiej

BERLIN, 1.4. W dniu dzisiejszym opuściła port w Kilonji niemiecka flota wojenna, złożona z 5 okrętów liniowych, jednego krążownika oraz 2 flotylli torpedowców, udając się na morze Śródziemne

OLBRZYMI deficyt angielski

LONDYN 1, 4. Wczoraj zamknięto budżet państwa za rok 1930-31 deficytem 14 milionów 500 tys. l. s. (PAT)

CIEKAWY SĄD nad „dźwiękowcem”

W nadchodzącą niedzielę 6 kwietnia a. b., poraz pierwszy w Polsce dokonany zostanie w Łodzi sąd nad filmem dźwiękowym, który w swym triumfalnym pochodzie zalewał Polskę. W ciekawym tym przewodzie sądowym, w którym sędziami przysięgliemi będzie publiczność weźmie udział szereg najwybitniejszych postaci z łódzkiego świata nauki sztuki i prasy.

Krwawe demonstracje zrewoltowanych Hindusów w Kalkucie

KALKUTA 1, 4. W czasie manifestacji, zorganizowanej w związku z biernym oporem, jeden hindus został zabity, 4-ch innych rannych. Policja musiała szarżować i użyć broni.

Wobec tego, że wszelkie usiłowania policji rozproszenia manifestantów nie udały się, policja musiała szarżować i użyć broni.

Słowa uznania dla Polski

Ambasador Noulens stwierdza olbrzymie postępy w każdej dziedzinie życia polskiego

PARYŻ, 1.4. Wczoraj wieczorem odbył się wielki bankiet, wydany przez Izbę handlową polsko-francuską z okazji 10-lecia jej istnienia.

Przewodniczył prezes Izby ambasador Noulens, obecni byli ambasador Chlapowski z małżonką i personel ambasady, gen. Roman Górecki, liczni przedstawiciele polskiego handlu i przemysłu stale przebywający we Francji, lub chwilowo bawiący zagranicą, wreszcie reprezentanci władz i świata gospodarczego Francji.

W przemówieniu inauguracyjnym ambasador Noulens porównał Polskę z przed 10 lat z obecną. Jako przewodniczącą pierwszej misji francuskiej, wysłanej do Polski, miał sposobność przekonać się o ogromnych spustoszeniach, jakie wyrządziła wojna na ziemiach państwa polskiego. Później przebywał w Polsce kilkakrotnie, ostatnio zaś zwiedził ją w roku ubiegłym wraz z misją ekonomiczną, przyczem danem mu było stwierdzić ogromny postęp we wszystkich dziedzinach życia gospodarczego.

Gen. Górecki przedstawił w przemówieniu szczegółowy obraz życia gospodar-

czego Polski w różnych dziedzinach, poczynając od 1924 r. aż do chwili obecnej. (PAT)

„Arcybiskup” Kowalski znowu na ławie oskarżonych

Koresp. „Hasła” telefonuje z Warszawy: Sąd apelacyjny przystąpił wczoraj do wznowienia sprawy „arcybiskupa” marja-wickiego Jana Marji Michała Kowalskiego.

Sprawa wpłynęła z sadu okręgowego w Płocku, który Kowalskiego skazał za bluźnierstwo przeciwko Kościołowi katolickiemu na rok więzienia. Na mocy amnestji karę tę Kowalskiemu zmniejszono do połowy.

Obrońca oskarżonego, p. adv. J. Dreszer, w skardze apelacyjnej prosi o całkowite umorzenie kary, ze względu na to, że ustawa amnestyjna kary do roku za przestępstwa na tle religijnym wogóle darowuje.

Teza tego rodzaju była brana pod uwagę przed sąd okręgowy w Płocku, któ-

Rosjanie dziękują Papieżowi za wszczęcie akcji potępiającej zbrodnię bolszewików

RZYM, 1.4. Kolonja rosyjska w Rzymie w liczbie dwustu osób z archimadrytą Symeonem i członkami kleru prawosławnego na czele wysłała następujący list pod adresem Papieża Piusa XI.

„Ojcie święty, członkowie kolonji rosyjskiej w Rzymie, pod wrażeniem głębokim wrzuszających słów Listu Apostolskiego do kardynała wikarego Rzymu, proszą o laskawe przyjęcie wyrazu uczuć wrzuszenia. Jasna nadzieja budzi się w naszych sercach, przepelnionych podzięką dla Waszej świętobliwości, albowiem potężny apel do sumień wierzących wywoła uniwersalną i zwycięską walkę przeciw bluźniercom i ich groźnej akcji, przeciw tym, którzy prześladowują bezkar-

nie wszystkie religie, przeciw niszczeniu moralności, ciemiężycielom bezbożnym naszej ojczyzny nieszczęśliwej.

Kolonja rosyjska będzie szczęśliwa, mogąc przyłączyć swe modły do tych, jakie wzniosą się w całym świecie do Wszechmogącego, błagając o zmiłowanie nad losem prześladowanych”.

GIEŁDA

Warszawa, 1-go kwietnia. WALUTY I DEWIZY.

Dolar St. Zjedn.	8.90
Holandja	357.90
Kopenhaga	238.80
Londyn	43.38
Nowy Jork	8.906
Nowy Jork (Kabel)	8.919
Paryż	34.90½
Praga	26.41½
Szwajcaria	172.61
Włochy	46.75
Wiedeń	125.71.

Obroty małe, urzędowy kurs dolara wyższy. Dolar gotówkowy w obrotach pozagiełdowych 8.8985. Za rubla złotego żądano 4.71, płaconoby 4.70½. Gram czystego złota 5.9244.

PAPIERY PROCENTOWE.

8 proc. L. Z. m. Łodzi 66.75; 8 proc. L. Z. m. Częstochowy 66.50.

AKCJE.

Bank Polski 167.25 — 166.50; Węgiel 53.5 — 54.00; Parowozy III em. 64.00; Pocisk 2.50; Starachowice 20.75 — 21.00; Haberbusch 105.00

CENY RYNKOWE.

Żyto 20.75 — 21.00; Pszenica 37.00 — 38.00; Owies jednolity 17.50 — 18.50; Jęczmień na kaszę 20.50 — 21.50; Jęczmień browarny 23.00 — 24.00; Mąka pszenna luksusowa 70.00 — 73.00; Mąka pszenna 0000 60.00 — 63.00; Mąka żytnia według typu przepisowego 35.00 — 36.00; Otręby pszenne szale 16.00 — 17.00; Otręby pszenne średnie 14.00 — 15.00; Otręby żytnie 11.00 — 11.58; Kuchy Iniane 32.00 — 33.00; Kuchy rzepakowe 22.00 — 23.00; Grzech polny jadalny 27.00 — 29.00.

WESTCHNIENIE ULGI

Rząd premiera Ślawka rozpoczął urzędowanie.

Dla całego kraju fakt powierzenia przez P. Prezydenta Rzplitej steru rządów W. Ślawkowi — posiada w obecnej chwili wyjątkowo znacznie głębszą, niż jakąkolwiek poprzednią zmianę na fotelu premiera w okresie doby pomajowej. Fakt ten jest bowiem podkreśleniem nie tylko tego, iż zasadnicza linja programowa obozu pomajowego nie ulegnie i nie może ulegnąć zachwianiu, — ale że właśnie jest tą jedyną linią politycznego działania, która w warunkach polskiej rzeczywistości prowadzi do realizacji celów państwowych.

Wszelkie dotychczasowe próby w kierunku stworzenia platformy lub przynajmniej możliwości współpracy pomiędzy rządem a sejmem, — zawiodły. Nikt w Polsce nie ma wątpliwości, że zawiodły one z wyłącznej winy sejmów. Sejm był tym destrukcyjnym czynnikiem, który stał się odrzucał wszelkie możliwości porozumienia w tym kierunku. Sejm i jego zachowanie sprawiły, że najważniejszy z postulatów państwowego życia polskiego, postulat naprawy dotychczasowego ustroju, — przez blisko półtora roku od otwarcia kadencji sejmowej nie mógł się doczekać nawet roz poczęcia dyskusji nad nim. Kiedy wreszcie dzięki stanowczemu wystąpieniu Klubu BBWR dyskusja ta się rozpoczęła, sejm wszelkimi sposobami przez szereg miesięcy starał się ją zahamować i zniweczyć, byle tylko nie dopuścić do jej załatwienia.

Sejm był tym czynnikiem, który sam nie zdolny do pozytywnej pracy, wszelkimi środkami podrywał pracę rządów pomajowych nad gruntowaniem polskiego stanowiska mocarstwowego. Sejm był tym czynnikiem, który w swych „rozgrywkach“ ze zniechęconym przezeń systemem rządzenia nie wahał się podczas ciężkiego kryzysu gospodarczego w odstępie zaledwie iże się tygodni obalić kolejno dwa gabinety: dra Światalskiego i prof. Bartla, a następnie udaremnić pokojowe misje tworzenia nowego gabinetu, przez prof. Szymańskiego i panią Janę Piłsudską.

Należało podziwiać tę ogromną cierpliwość, z jaką twórca przełomowego zwrotu w historii Polski Odrodzonej, Marszałek Piłsudski, usiłował wpłynąć na zmianę opozycyjnego postępowania sejmów. Ani Marszałek Piłsudski ani obóz ludzi z Nim idących, nie mają sobie dziś nic do wyrzucenia. W ciągu dwu lat trwania obecnej kadencji sejmowej tylekroć składano dowody chęci stworzenia normalnych stosunków państwowego życia uwalniana dziś od tłumaczenia komukolwiek tej prawdy. Natomiast sejm ponosi sam winę za to, że względem niego zastosowane być muszą sposoby postępowania takie, które ponad głowami posłów zapewnią krajowi spokój i możliwość pracy nad dalszym dźwignianiem się z ciężkiej sytuacji gospodarczej.

W opinii kraju — partje sejmowe dzisiaj przegrały. Jeżeli w ciągu sesji budżetowej ich opozycyjne stanowisko usiłowało wicherzyć przeciw systemowi pomajowemu, — to partje tą grą zadokumentowały same, iż przebudowa politycznego życia w Polsce będzie odtąd musiała oprzeć się na całkiem zdecydowanych metodach działania. Dziś niema czasu na szukanie dalszych prób porozumienia. Kluby sejmowe swym stanowiskiem wykluczyły wszelką inną możliwość w tym kierunku.

Zarządzone przez P. Prezydenta tuż po zaprzysiężeniu nowego gabinetu zamknięcie sesji sejmowej, było pierwszym krokiem w kierunku dania rządowi i krajowi możliwości spokojnej pracy. Pierwszy z warunków, postawionych przez Marszałka Piłsudskiego, został tem samem już spełnio-

odstawieni na jakiś czas od destrukcyjnej roboty posłowie powinni ponadto wiedzieć, że za pierwszym warunkiem spełnionym zostaną również wszystkie inne kolejne warunki, postawione ostatnio przez Marszałka Piłsudskiego. Wymaga tego ko-

nieczność państwowa, wymaga tego całe społeczeństwo, które doniosłość i prawdziwość warunków Marszałka rozumie najdokładniej wbrew wszystkiemu, co posłom opozycyjnym mogłoby się wydawać.

Dlatego też społeczeństwo z uznaniem

przyjęło fakt utworzenia przez premiera Ślawka rządu o tak zdecydowanym obliczu, słusznie widząc w nim zapowiedź takiego kursu politycznego, jakiego dziś państwu potrzeba.

Ludwik H.

„GABINET HINDENBURGA”

Długotrwałość rządów dra Brueninga pod znakiem zapytania

Korespondencja własna „Hasła Łódzkiego”

Berlin, w marcu 1930 r.

„Murzyn zrobił swoje, murzy może sobie odejść”. Blisko dwa lata rządziła w Niemczech wielka koalicja „weimarska” z socjalistami na czele. W wyniku wyborów 1928 r., które przyniosły nacjonalistom sromotną porażkę, nie tylko centrum lewicy i niemiecka partja ludowa (ta ostatnia pod wyraźnym wpływem Stresemanna), poczęła orjentować się na lewo. Blisko dwa lata trwała zgodna współpraca stronnictw centrowo — lewicowych zarówno w parlamencie, jak i w gabinecie Müllera. I nagle wykorzystano pierwszą nadarzącą się, zresztą najzupełniej bliższą okazję,

aby zerwać koalicję. Na gmachu międzynarodowej zgody ukazały się pierwsze rysy, gdy socjalistyczny minister skarbu Hilferding, nie uzyskując aprobaty gabinetu dla swego programu finansowego, złożył tekę. Śmierć Stresemanna w znacznej mierze przyczyniła się do tego, że niemiecka partja ludowa straciła jeden

z najpotężniejszych pomostów, łączących ją z demokratyczną lewicą. Lecz wówczas rysy pośpiesznie zatynko-

wano: w przededniu konferencji Haskiej, przyjęcia planu Younga, „odzyskania” okupowanej Nadrenji, zmiana rządu nie była wskazana.

Nietrudno było przewidzieć, że natychmiast po ratyfikacji przez Reichstag układu reparacyjnego rząd poda się do dymisji. Po zaakceptowaniu przez parlament planu Younga nacjonałiści rozwinęli potężną kampanję protestacyjną, nie oszczędzając nawet swego dotychczasowego faworyta,

prezydenta Hindenburga, który akt ratyfikacyjny podpisał. Z całym obiektywizmem stwierdzić należy, że akcja protestacyjna Hugenerga miała powodzenie, zwłaszcza wśród młodzieży. Wywołało to nową falę reakcji w Niemczech, której drobnym przejawem są harce hittelrowców w rządzie Turynji. Nastroje reakcyjne ogarnęły i centrowe partje polityczne. Centrum katolickie miało ponoć przyrzeczone przez Hindenburga, że otrzyma misję tworzenia rządu pod tym jednak warunkiem, iż odda swe głosy za ratyfikacją planu Younga i umowy handlowej polsko — niemieckiej.

Tak też się stało. Gdy tylko zamilkły odgłosy nacjonalistycznej hecy pod hasłem „Nieder mit Hindenburg” i

należało udobruchać „obrażonych” w swych narodowych uczuciach zwolenników Hugenerga przez udzielenie miejsca w rządzie. Dla niemieckiej polityki zagranicznej nie są już oni obecnie niebezpieczni, skoro najważniejsze akty międzynarodowe ostatnich dwóch lat zostały podpisane i ratyfikowane. W dziedzinie zaś polityki wewnętrznej — gospodarczej bliższa jest sercu centrowców prawica, niż socjaliści. Należało się przeto jaknajszybcej pozbyć „murzyna” socjalistycznego. Przy najbliższej okazji, gdy minister skarbu, dr. Moldenhauer, przedkłada projekt podwyżki składek na ubezpieczenie od bezrobocia, a socjaliści żądają 4 proc., niemiecka partja ludowa obstaje przy 3 i pół proc., centrum proponuje kompromisowo 3 i trzy czw. proc. I dla tej jednej czw. proc., wyrażającej się w sumie 70 milionów marek, jakże nikłej przy 12-miljardowym budżecie! —

stwarza się przesilenie. Socjaliści — demokraci nie chcą ustąpić, ludowcy i centrum chwytają się okazji, i w ten sposób nagłą śmiercią umiera wielka koalicja.

Powierając misję tworzenia gabinetu liderowi centrum katolickiego, dr. Brüningowi, prezydent Hindenburg nalegał na poświęcie i prosił o fachowo — personalny,

niepartijny dobór ministrów. Jakoż Brüning uwinął się dość szybko, jak na skomplikowaną sytuację nowo utworzonego „centroprawu”. Prócz swego własnego stronnictwa oparł się na wszystkich ugrupowaniach centrowych: demokracach, ludowcach, partji gospodarczej; bawarskich ludowców pozyskał obietnicą niepodwyższenia podatku od spożycia piwa. Siły liczbowo wyrównały się: Brüning dysponował już mógł w Reichstagu tyloma głosami, wiele posiada socjalna demokracja wraz z komunistami. Ale pozostają na uboczu niemiecko — narodowi, którzy trzymają los „centroprawu” w rękach. I tu Brüning

popętnia zrzeczną dywersję, porywając Hugenerga prezesa Landbundu Schielego i konserwatywnego prawnicowca Treviranusa. Wraz z tymi dwoma desygnowanymi ministrami ma przejść do koalicji rządowej z 30—40 narodowców, a wówczas był gabinetu, który otrzymał miano „gabinetu Hindenburga”, na pewien czas jest zapewniony.

W jakim charakterze wchodzi do rządu zdeklarowani monarchiści i przeciwnicy układu reparacyjnego? Jeśli czynią to wbrew nakazom Hugenerga, jest rzeczą problematyczną czy pociągną za sobą, lub czy nawet zneutralizują wielu niemiecko — narodowych. Jeśli zaś zostają ministrami za zezwoleniem swego przywódcy, a więc w charakterze oficjalnych przedstawicieli stronnictwa narodowego, to czy możliwa jest współpraca z nimi demokratów i lewicowych centrowców, niewątpliwych republikanów?

Socjaliści w każdym razie zapowiedzi ostrą opozycję przeciw obu ministrom — nacjonalistom. Stawia to pod znakiem zapytania długotrwałość rządów dr. Brüninga.

Dr. U—s.

Echa zająć na posiedzeniu Sejmu

w dniu 29-go marca r. b.

Otrzymał list następujący list w sprawie zatargu w Sejmie w dniu 29 ub. m. Warszawa, dnia 31 marca 1930 r. Szanowny Panie Redaktorze!

Niniejszem proszę nauprzejmiej o łaskawe zamieszczenie w poczytnym piśmie Pańskim poniższego oświadczenia mojego:

W sprawie zatargu, jaki miał miejsce po zakończeniu posiedzenia w Sejmie w dniu 29 ub. m. między mną a posłem Rybarskim, prezesem Klubu Narodowego, nie zabierałem głosu, jak to nakazuje kodeks honorowy.

Wobec upływu przepisanej terminu honorowego i niezjawienia się świadków ze strony posła Rybarskiego oraz wobec opacznego przedstawiania i komentowania omawianego zatargu przez wroga prasy polityczną, — czuję się w obowiązku stwierdzić:

1) Fakt nieprzystania mi świadków, jako wynik słynnej a bezprzykładnej wśród ludzi kulturalnych i honorowych uchwały Stronnictwa Narodowego o „nieudzieleniu

satisfakcji” uwalnia mnie od dalszego przestrzegania przepisów postępowania honorowego w tej sprawie.

2) Bezpośrednim powodem kroku mojego były przekraczające granice przyzwoitości, okrzyki pod adresem klubu B. B. W. R. z ław Klubu Narodowego, wśród których poznałem głos posła Rybarskiego.

3) Znieważając posła Rybarskiego, prezesa Klubu Narodowego, dałem wyraz swemu najwyższemu oburzeniu z powodu stałych bezkarnych zniewag, jakich dopuszcza się Stronnictwo Narodowe, ze swym prezesem posłem Rybarskim na czele, względem całego obozu Marszałka Piłsudskiego, do jakiego mam zaszczyt się zaliczać.

Pisma niezależne upraszam o przedruk powyższego oświadczenia mojego.

Raczej przyjmą, Szanowny Panie Redaktorze, wyrazy podziękowania i prawdziwego szacunku.

Stanisław DOBRZANSKI
poseł do Sejmu.

Janet Gaynor bohaterka filmu „ANIOŁ ULICY“	Charles Farrell bohater filmu „Siódme niebo“
KINO-TEATRU	„CAPITOL“
Franz Borzäge Genjalny reżyser tych arcydzieł.	To potężne trio wykonawców ofiarowało swój talent dla uduchowionego arcydzieła
„Siódme przykazanie“	

TEATR I SZTUKA

TEATR MIEJSKI „ORFEUSZ W PIEKLE”

Dziś we środę „Orfeusz w Piekle” (muzyka ftenbacha).

DZIWNE WĘDRÓWKI SALVERMOSERA. Jutro, we czwartek po cenach popularnych gro-wka „Dziwne wędrówki Salvermosera”.

„SZOPKA WARSZAWSKA” W TEATRZE MIEJSKIM W ŁODZI. Słynna „Szopka Warszawska” kukielkowa rewja aktualno-polityczna, pióra największych humorystów stołecznych: N. Hemara, J. Lechonia, A. Sko-nimskiego i J. Tuwima — przyjeżdża nieodwołal-nie na gościnę do Łodzi i zaprezentuje się w Tea-trze Miejskim we środę 9 i czwartek 10 kwietnia o godz. 8 i 10 wieczorem.

TEATR POPULARNY. Ogródowa Nr. 18. „MAŻ NA USŁUGACH KOCHANKA”. Dziś środa oraz dni następne arcyzabawna komedia H. Malina „Maż na usługach kochan-ka”.

„ZEMSTA ZA MUR GRANICZNY”. dla szkół.

W czwartek o godz. 4.20 popoł. raz ostatni dla szkół średnich arcydzieło Al. hr. Fredry „Zemsta za mur graniczny”. Bilety do nabycia w kasie eTatru Ogródowa Nr. 18.

TEATR KAMERALNY. „SPIEWAK JAZZBANDOWY” WYSTĘPY EUGENJUSZA BODO.

Dziś, środa i dni następnych wzruszająca epopea miłości synowskiej. Głośna amerykań-sko-żydowska sztuka S. Rafeelsona „Spiewak Jazzbandowy”.

KINO „PRZERWIOSNIE”. „KRYSZYNA”.

„Przedwiośnie” wystawilo nowy przebój — „Kryszynę” z przeducodną Janet Gaynor w otocze-niu Lucy Doraine, Rudolfa Schildkrauta i Charles Mortona. Film przepiękny. Janet Gaynor, znana zazwyczaj w dwóch rewelacyjnych obrazach: „Siód-me niebo” i „Wschód słońca” dała istną symfonię miłosnych uniesień, od pierwszych nieśmiałych po-

lacunków aż po wulkan zebranych namietności. Obok niej błysnęli talentem pierwszorzędni: Ludy Doraine i Rudolf Schildkraut. Reżyserja Howarda — świetna. Film „Kryszyna” pochodzi, jak i na-stępne filmy tej znakomitej artystki z wytwór-ni Foxa i posiada wszystkie walory doskonałej i inteligentnej roboty. Muzyka ściśle do obrazu do-stosowana — na wysokim poziomie.

CO USŁYSZYMY PRZEZ RADJO

PROGRAM POLSKIEGO RADJA na czwartek dnia 3-go b. m.: STAŁE AUDYCJE: Sygnał czasu 11.58 i 19.58 — na wszystkich stacjach. W Warszawie: 13.10 — komunikat meteorologiczny. 15.00 — kom. gospodarczy.

Potężne arcydzieło filmowe wed-lug powieści Victora Hugo DZWONNIK Z NOTRE DAME W rolach głównych: mistrz maski, człowiek o stu twarzach Lon Chaney, Norman Kerry, Patsy Ruth Miller.

lotu nad Oceanem. 20,30 — Koncert. 21,30 — Słuchow. z Krakowa. 22,25 — Ostatnia Fala. 23,00 — 24,00 — Muz. salonowa.

KRAKÓW: 12,10 — 12,40 — Koncert gram. 12,40 — 14,00 — Koncert szkolny. 15,00 — 15,45 — Transm. z Warszawy. 16,15 — 17,15 — Koncert gramof. 17,15 — 17,40 — Laureatki Nobla. 17,45 — Koncert z Katowic. 18,45 — Gadki podhalafskie. 19,25 — 19,50 — Pogadanka klasyczna. 20,05 — 21,30 — Koncert wieczorny. 21,30 — Słuchow. literackie. 23,00 — 24,00 — Muzyka taneczna.

POZNAŃ: 12,40 — 14,00 — Koncert szkolny z Warszawy. 16,55 — 17,10 — Koresponden-cja krótkofalowa. 17,10 — 17,30 — Rośliny cza-rodziejskie. 17,30 — 17,45 — Pogad. gospod. 17,45 — 18,45 — Koncert z Katowic. 18,55 — 19,15 — Piosenki szaradowe. 19,15 — 19,25 — Interludjum muz. 19,25 — 19,45 — Odczyt roln. 20,05 — 20,10 — Interludjum muz. 20,10 — 20,30 — Kurs franc. 20,30 — 21,30 — Kon-cert solistów. 21,30 — 22,15 — Słuch. z Krako-wa.

KATOWICE: 12,10 — 12,40 — Koncert gramof. 12,40 — 14,00 — Koncert z Warszawy 16,20 — 17,15 — Tadeusz Kościuszko jako bu-downiczy Polski nowoczesnej. 17,45 — 18,45 —

Koncert popoł. 18,45 — 19,05 — Rozmaitości 19,05 — 19,20 — Serce za tamą. 19,20 — 19,30 — Intermezzo muz. 19,30 — 19,55 — Sport ja-ko współczesny objaw psychiczny. Zagadnienie profesjonalizmu. 20,30 — 21,30 — Koncert a Warszawy. 21,30 — 22,15 — Słuchow. z Kra-kowa. 23,00 — 24,00 — Muzyka lekka. WILNO: 15,00 — 15,45 — Transm. z War-szawy. 16,15 — 17,00 — Muzyka gram. 17,00 — 17,15 — Lekcja niem. 17,15 — 17,40 — Transm. z Warszawy. 17,45 — 18,45 — Kon-cert z Katowic. 18,45 — 19,10 — Pogadanka

Advertisement for 'SŁOŃCE' at Napiórkowskiego 78, featuring 'Bogini Pokus' and 'Kobiety nie do małżeństwa'.

Advertisement for 'RADJOSŁUCHACZE' and 'Radjo-Splendid' at Piotrkowska 61.

PELNA TABELA WYGRANYCH — V KLASA 23-CI DZIEŃ

Dziś, w dwudziestym trzecim dniu ciąglenia 5-ej klasy 20-ej polskiej lot-terji państwowej, główniejsze wygrane padły na numery następujące:

Table of winning numbers for the 5th class lottery, including amounts like 5,000 zł and 3,000 zł.

Table of winning numbers for the 5th class lottery, including amounts like 2,000 zł and 1,000 zł.

Table of winning numbers for the 5th class lottery, including amounts like 1,000 zł and 500 zł.

Table of winning numbers for the 5th class lottery, including amounts like 500 zł and 250 zł.

Table of winning numbers for the 5th class lottery, including amounts like 250 zł and 100 zł.

Table of winning numbers for the 5th class lottery, including amounts like 100 zł and 50 zł.

Table of winning numbers for the 5th class lottery, including amounts like 50 zł and 25 zł.

Table of winning numbers for the 5th class lottery, including amounts like 25 zł and 10 zł.

Muzyka M. Lidauera. Początek seansów o godz. 4-ej po poł. w soboty i niedziele o 12-ej w poł.
Na pierwszy seans wszystkie miejsca po 50 gr.

Dziś rewelacyjna premjera!

Nasz przebój tegorocznej produkcji 1930! **Konradem Veidtem i Mary Philbin**
Jedyny film najnowszej produkcji z

p. t.
„TRUCICIEL”

Potężne arcydzieło filmowe na tle tragedji duszy ludzkiej oraz jej namiętności.

Znakomita para kochanków

Mistrz świata niezrównany tragik

Pełna wdzięku i subtelności ulubienica Łodzi

KONRAD VEIDT, MARY PHILBIN.

PRZERABIANIE APARATÓW

RADJO

Wielki wybór najlepszych deektorów, aparatów lampowych najlepszych konstrukcji oraz wszelkie akcesoria

T. Nonas

Łódź ul. Piotrkowska 190
Porady techniczne udziela bezpłatnie.

ŁADOWANIE AKUMULATORÓW

KINO **MIMOZA** TEATR

UL. KILINSKIEGO Nr. 178

526

Od wtorku, dn. 1 do poniedziałku; dn. 7 kwietnia 1930 r. wł.

WIERNA RZEKA Rok 1863

Wielki dramat miłości, poświęcenia i bohaterstwa na tle walk powstańczych 1863 r. podług głośnej powieści STEFANA ŻEROMSKIEGO.

W rolach głównych:

ALEKSANDER ZELWEROWICZ, RENA HRYNIEWICZÓWNA, ALEKSANDER SOBISZEWSKI.

W otoczeniu i innych czołowych artystów scen warszawskich.

Nadprogram: **NASI ZAGRANIĄ**, komedia w 6-ciu aktach.

Następny program: **Pat i Patachon wśród ludożerców**

DETEKTORY

„NORA”

Detektory własnej konstrukcji kompletne ze słuchawkami i anteną od 1029

ZŁ. 27.—

FR. POSTLEB

Piotrkowska 71

KINO-TEATR
RESURSA

UL. KILINSKIEGO 123

Od wtorku, dnia 1 do poniedziałku, dnia 7 kwietnia 1930 roku włącznie

Perła literatury kinowej, wielka tragedia kobiety

p. t.

OSTATNIA MASKA

Rewelacyjny dramat współczesny osnuty na tle prawdziwego zdarzenia.

W rolach głównych: **Marcella Albani, Walter Rilla i Józef Roweński**

Następny program:

Djablica z Trypolisu

Początek seansów w dni powszednie o godzinie 5.20, 7.15, i 9; w dni świąteczne o godzinie 3, 5, 7 i 9.

GRAND KINO

Dziś i dni następnych
Szczyt polskiej produkcji filmowej!

DUSZE W NIEWOLI

Dramat współczesny w 10 aktach według powieści Bolesława Prusa.
Reżyserja Leon Trystan.

W rolach głównych:

Ludwik Soliski, Zofja Batycka, (Miss Polonia), Alicja Halama, Marja Rudzka, Miecz. Cybulski, Bolesław Mierczewski.

Emocjonująca treść. Koncertowa gra. Przepych wystawy.

Początek seansów o godz. 4-ej. Orkiestra pod batutą R. KANTORA. Passepartou i bilety ulgowe nie ważne.

„CASINO”

Dziś i dni następnych!

KULT CIAŁA

podług popularnej powieści **M. Srokowskiego**

Walka dwóch serdecznych przyjaciół o ukochaną kobietę.
Historja wszechpotężnej miłości, druzgoczącej wszelkie przeszkody i zapory.

W rolach głównych:

Michał Wiktor Varconyi Agnes Petersen - Mozzuchinowa Eug. Bodo, Paweł Owerło.

Zdjęć dokonano w Warszawie, Wiedniu Budapeszcie i Nicei.

Początek seansów o godz. 4.30 popoł. Orkiestra pod batutą p. L. KANTORA

I-szy dźwiękowy Kinoteatr w Łodzi

SPLENDID
20. NARUTOWICZA 20

Dziś i dni następnych!

Najwspanialszy przebój sezonu.
Genjalny śpiewak i artysta filmowy

AL JOLSON

jako

„Śpiewak jazzbandu”

Historja życia artysty, który wyrwany z murów tradycji Ghetta zdobył największą sławę.

Pocz. seansów o godz. 4, 6, 8 i 10w.

Kino
Dom Ludowy

PRZEJAZD 34

Dziś i dni następnych

Arcydzieło filmu p. t.

TAJNY KURJER

odwieczna pieśń zaspokojonych zmysłów.

W rolach głównych:

Iwan Mozzuchin, Lil Dagower Agnes Petersen-Mozzuchinowa.

Ceny miejsc w dni powszednie: I—75 gr., II—50 gr., III—30 gr., w soboty, niedziele i święta: I—90 gr., II—60 gr., III—40 gr. w niedziele i święta na I seans o g. 1-ej pp. wszystkie miejsca po 40 gr.

Największy film DŹWIĘKOWY świata

ARKA NOEGO

